

Република Српска
ОПШТИНА ФОЧА
Ф О Ч А

И Н Ф О Р М А Ц И Ј А

о стању запослености у општини Фоча, са посебним освртом на број запослених, „рад на црно“, уплату доприноса и друге показатеље

Фоча, јули 2021. године

ПРЕДЛАГАЧ:
НАЧЕЛНИК ОПШТИНЕ

ОБРАЂИВАЧ:
ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ПРИВРЕДУ И
ДРУШТВЕНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ

У изради ове информације кориштени су подаци Републичког завода за статистику Републике Српске, ЈУ Завода за запошљавање РС, Филијала Требиње – Биро Фоча и Пореске управе Републике Српске.

Пореска управа Републике Српске потписала је Меморандум о сарадњи у вези са размјеном података између Пореске управе Републике Српске и Савеза градова и општина Републике Српске с циљем обезбјеђивања усаглашености, конзистентности и једнообразности података за све јединице локалне самоуправе. На бази потписаног меморандума Пореска управа доставља податке свим општинама у Републици Српској на бази којих ћемо презентовати податке о запослености.

Подаци о запослености који су презентовани за Републику Српску од стране Републичког завода за статистику Републике Српске урађени су на бази просјечног броја запослених.

ЗАПОСЛЕНОСТ

Област запошљавања правно је регулисана новим Законом о раду који је ступио на снагу 20. јануара 2016. године („Службени гласник Републике Српске“, бр. 1/16 и Закон о измјенама и допунама Закона о раду објављеном у Сл. гласнику бр. 66/2018), а којим се уређује начин и поступак закључивања уговора о раду између радника и послодаваца, радно вријеме радника, плате и накнаде по основу рада између радника и права из радног односа, закључивање и примјена колективних уговора, рјешавање спорова између радника и послодаваца, учешће радника и послодаваца, учешће радника и синдиката у заштити права радника, престанак уговора о раду, надзор над примјеном закона и друга права и обавезе која настају из радног односа.

Укупан број запослених лица у Републици Српској, у 2020. години је 274.227 (од тога 45,45 % су жене).

У Републици Српској присутан је благи раст броја запослених, тако је у 2020. години у односу на 2019. годину број запослених повећан за 1.861 (ИНД 100,70). Имајући у виду да се ради о години пандемије изазване цовидом-19 можемо бити задовољни да је индекс благо повећан.

ЗАПОСЛЕНОСТ ПРЕМА ПОЛУ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

ГОДИНА	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Укупно:	241.544	245.975	253.305	260.608	266.309	272.366	274.227
Мушкарци	135.488	137.454	141.454	144.968	147.106	149.449	149.593
Жене	106.056	108.521	111.851	115.640	119.203	122.917	124.634

Подаци Републичког завода за статистику РС

Посматрајући структуру запослених по облику својине у 2020. години државни сектор запошљава 28,89 %, а приватни 59,15 % радне снаге, док је остала радна снага запослена у мјешовитој (11,86 %) и задружној (0,10 %) својини. Поредешу структуру запослених у 2020. години са претходном 2019. годином примјетан је највећи раст у приватном сектору који износи 1,94 %, док је у државном сектору забиљежен раст броја запослених у износу 1,05% . У мјешовитој (ИНД 96,64) и задружној (ИНД 93,79) својини смањен је број запослених у 2020. години у односу на 2019.годину.

ЗАПОСЛЕНОСТ ПРЕМА ОБЛИКУ СВОЈИНЕ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

ГОДИНА	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Укупно:	241.544	245.975	253.305	260.608	266.309	272.366	274.227
Државна	73.723	74.655	75.113	76.063	77.057	78.383	79.212
Приватна	126.696	130.930	140.264	146.869	153.149	159.117	162.205
Задружна	561	447	403	390	342	306	287
Мјешовита	40.564	39.943	37.525	37.286	35.761	34.560	32.523

Подаци Републичког завода за статистику РС

Подаци Републичког завода за статистику указују да је запосленост у општини Фоча у 2020. години у односу на претходну (2019) годину смањена, (ИНД 98,70), укупан број запослених лица је 3.670 (жене 44,22 %).

ЗАПОСЛЕНОСТ ПРЕМА ПОЛУ У ФОЧИ

ГОДИНА	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Укупно:	3.394	3.427	3.435	3603	3.588	3.718	3.670
Мушкарци	1.936	1.917	1.950	2.042	2.020	2.082	2.047
Жене	1.458	1.510	1.485	1.561	1.568	1.636	1.623

Подаци Републичког завода за статистику РС

Према подацима Пореске управе у општини Фоча укупан број запослених лица на дан 30.04.2021. године је **3.795**, а у претходној 2020. години било је запослено **3.891** лица (ИНД 97,53).

Поређећи напријед наведене податке, примјетан је пад запослених.

Тренд пада запослености настављен је и у текућој 2021. години у односу на 2020. годину за исти посматрани период. Тако је према подацима Пореске управе, укупан број запослених у априлу мјесецу 2021. године (3.795) мањи за 96 лица у односу на стање запослености у истом периоду претходне 2020 године (3.891).

	Стање 30.04. 2020.	Стање 30.04. 2021.	ИНД $\frac{30.04.2020}{30.04.2019}$
Предузетници	618	608	98,38
Правна лица	3.273	3.187	97,37
Укупно:	3.891	3.795	97,53

Подаци Пореске управе РС

Све ово указује да се појава болести изазване новим вирусом корона (COVID-19) у Републици Српској, за сада није драстично негативно одразила на стање запослености у нашој општини.

Пословна савјест већине наших привредника, која је резултирала да се на путу превазилажења привредних потешкоћа које су посљедица болести COVID 19 не нађу

одмах запослени радници, као и Уредба са законском снагом о пореским мјерама за ублажавање економских посљедица насталих услед болести COVID 19 изазване вирусом SARS – CoV-2 („Службени гласник Републике Српске“, број 35/20) у значајној мјери допринијели су оваквом стању запослености у нашој општини.

У циљу превазилажења привредних потешкоћа за пословне субјекте погођене кризом изазваном новим корона вирусом, Општина Фоча је дана 04.06.2020. на Тридесетосмој редовној сједници Скупштине општине Фоча донијела Одлука о ослобађању плаћања закупнине, комуналн накнаде, накнаде за коришћење јавне површине у пословне сврхе и таксе за ватрогаство и субвенцији комуналне таксе за истицање пословног имена за 2020. годину

Просјечна нето плата у Републици Српској у 2020. години је **956 КМ** и већа је од плате остварене у претходној години за 5,51 % која је износила 906 КМ док у општини Фоча просјечна нето плата износи **1055 КМ**, и већа је за 6,99 % од плате у претходној години која је износила 986 КМ.

У циљу стимулисања запошљавања незапослених лица у овој години путем Завода за запошљавање Републике Српске провођене су активности којим је стимулисано запошљавање и смозапошљавање незапослених лица евидентираних код ове установе. Према Програму суфинансирања самозапошљавања дјете погинулих бораца, демобилисаних бораца и ратних војних инвалида пласирано је укупно 1.135.000 КМ односно 105 лица и 10 послодаваца којима су одобрена средства. Појединачно додијељена средсва за демобилисане борце износе 10.000 КМ.

Евидентно је да је у Фочи изражен проблем незапослености демобилисаних бораца из категорије од 50 -64 године што показује податак да је и наконведеног актуелног Програма на евиденцији 373 демобилисана лица.

Пореска управа на основу потписаног Меморандума о сарадњи између Пореске управе Републике Српске и Савеза градова и општина Републике Српске омогућава доступност извјештаја који су дефинисани наведеним Меморандумом за све општине у Републици Српској. С обзиром да се у наведеним извјештајима не налазе подаци о уплати доприноса, нисмо у могућности презентовати податке о њиховом обрачуну и уплати.

На наш упит упућен Пореској управи, да нам достави податке о обрачунатим и исплаћеним доприносима, обавијештени смо да приступимо и погледамо извјештаје који су дефинисани наведеним Меморандумом, а односе се на општину Фоча. У наведеним извјештајима налазе се само подаци о броју обвезника доприноса по основама осигурања који се третирају као запослење, које води Пореска управа. Према овим подацима укупан број уплатилаца доприноса са подручја општине Фоча је 490 (174 правних лица и 316 предузетника).

НЕЗАПОСЛЕНОСТ

Према информацији Бироа рада Фоча на дан 13.07.2021. године укупан број незапослених лица је знатно смањен, **евидентирано је 2.271 лице** који траже запослење, док је у јулу 2020. број евидентиран лица која траже посао износио 2787, **што је свакако завидна стопа смањење броја незапослених за 18,5%**

У Републици Српској крајем 2020. године укупан број лица која траже запослење посредством ЈУ Завода за запошљавање Републике Српске је 83.164 лица, што је у односу на прошлу годину мање за 12.774 лица. (подаци Републичког завода за статистику).

Према евиденцији ЈУ Завод за запошљавање РС - Биро Фоча на дан 31.12.2020. године пријављено је укупно **2.665 незапослених лица**, што је за 419 лица мање у односу на прошлу годину на дан 31. 12.2019. године када је било пријављено 3.084 незапослена лица.

Највише незапослених лица која чине понуду радне снаге према образовној структури, код Бироа - Фоча, евидентирано је у категорији:

- квалификовани радници (КВ) – 37,41%,
- техничари ССС – 33,11% и
- неквалификовани радници - 16,21%.
- ВСС-240 ЕЦТС 4г,5г,6г - 8,82 %

Регистрована незапослена лица која чине понуду радне снаге према образовној структури

Степен стручног образовања	Стање на дан 02.07.2021.	Процент (%)
Неквалификовани рад	373	16,21
ПК и НСС	22	0,96
КВ	861	37,42
ССС	762	33,12
ВКВ	6	0,27
ВШС +ВШС специјалист	24	1,04
ВСС 180 ЕЦТС	28	1,21
ВСС 240 ЕЦТС	203	8,82
Мастери	21	0,91
Магистар стари програм	1	0,04
Укупно:	2.301	100,00

Посматрајући податке по старосној доби незапослених лица, наведених у табеларном прилогу, а евидентираних код Бироа Фоча на дан 02.07.2021. године, са старосном доби незапослених лица примјетана је неповољна ситуација евидентираних лица по старосној доби. Све ово је одраз опадајућег тренда активне понуде радне снаге у нашој општини, који је присутан и у Републици Српској. Евидентно је да је највећи проценат лица изнад 50 година и они чине више од 35% незапослених лица . Познато је да није висока радна способност лица изнад 50 година и да се ради о лицима која се налазе на Заводу за запошљавање ради остварења и неких других права због спријечености да буду запослени.

Старосна доб	Стање на дан 02.07.2021 год.	Процент
--------------	------------------------------	---------

		(%)
18-19	23	0,99
20-23	166	7,21
24-26	159	6,92
27-29	173	7,52
30-34	231	10,04
35-39	280	12,17
40-45	244	10,60
45-49	215	9,34
50-54	279	12,13
55-59	295	12,82
60-64	236	10,26
Стање на евиденцији	2301	100 %

На евиденцији Бироа Фоча у јулу мјесецу ове године (стање на дан 02.07 2021. године) регистровано је:

- Ратни војни инвалид..... 24
- Војно мирнодопски инвалид.....1
- Инвалид рада.....2,
- Категоризована омладина.....1,
- Цивилна жртва рата..... 1,
- Остали инвалиди..... 1,
- Укупно лица са инвалидитетом30;**

- Учесници рата.....373,
- Чланови породице палих бораца..... 86,
- Корисници новчане накнаде..... 11,
- Корисници докупа стажа 2,
- Укупно ПИО.....472;**

Корисници ЗО:

- Завод.....5,
- Други основ.....1.061;
- Домицилно лице2.223;
- Избјеглица.....8;
- Расељено лице.....43;
- Повратник 16;
- Страни држављанин.....11;
- Неожењен/неудата..... 906;
- Ожењен/удата..... 1.315;
- Разведен/разведена..... 64;
- Удовац/удовица..... 16.

РАДНИ ОДНОСИ, РАД НА ЦРНО И ЗАШТИТА НА РАДУ

Републичка инспекција за рад врши инспекцијски надзор у погледу придржавања прописа који се односе на: запошљавање, рад и радне односе, безбједност и задржавање на раду и у другим управним подручјима када је то одређено посебним прописом.

У складу са прописаним надлежностима, републичка инспекција рада контролише:

- закључивање и примјену уговора о раду,
- обрачун и исплате плата и накнада,
- радно вријеме, одмор и одсуство о престанку радног односа,
- услове за рад синдиката и савјета радника,
- организацију заштите на раду и провођење мјера заштите на раду и
- друге захтјеве прописане законом.

Основни циљ ове инспекције своди се у суштини на повећање легалности у области запошљавања и радних односа уопште, повећање сигурности и безбједности радних мјеста (раст нивоа културе безбједности на раду) и на тај начин смањење несрећа на раду, професионалних обољења и болести везаних за рад, а посебно смањење смртних/фаталних несрећа у вези с радом.

Републичка управа за инспекцијске послове Бања Лука доставила је податке о контролама инспекције рада везане за **општину Фоча**, организацију рада инспекције рада, број ангажованих инспектора и сл., што ћемо навести у прилогу.

Републичка инспекција рада организована је као посебан сектор у оквиру Републичке управе за инспекцијске послове, а инспектори су територијално распоређени по подручним одјељењима која одговарају регионалној подјели територије Републике Српске.

Током 2020. године у сарајевско- романијској регији, која обухвата и општину Фоча, била су ангажована два извршиоца на пословима инспектора рада и заштите на раду, што је мали број у односу на величину и разуђеност ове регије.

Инспекцију рада могле су организовати и јединице локалне самоуправе до 13.03.2020. године, односно до доношења Закона о инспекцији рада у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 18/20), што већина јединица локалне самоуправе није учинила.

У прилогу су подаци о извршеним контролама инспекције рада на територији општине Фоча у 2020. години. Напомињем да је прошла година била у фокусу контрола свих инспектора и инспекција Републичке управе за инспекцијске послове у контролама поштовања епидемиолошких мјера по наредбама Републичког кризног штаба, а да су се друге врсте контрола одвијала само по представкама И у зависности од хитности. Све контроле које су урађене у предходној години на територији општине Фоча су биле по захтјевима, односно представкама радника у погледу заштите права из радног односа.

Р.бр	Мјесто контроле	Инспектор	Предмет	Датум	Назив врсте списка
1	Фоча	Шешлија Рајко	8208603	01.12.20 11:57	Закључивање и примјена уговора о раду
2	Фоча	Шешлија Рајко	8208583	05.10.20 10:52	Закључивање и примјена уговора о раду
3	Фоча	Шешлија Рајко	8208578	22.09.20 11:27	Закључивање и примјена уговора о раду
4	Фоча	Чапрић Вера	324044	22.07.20 14:41	Закључивање и примјена уговора о раду
5	Фоча	Шешлија Рајко	8208561	22.07.20 10:40	Плате и накнаде
6	Фоча	Шешлија Рајко	8208537	28.05.20 11:03	Радни односи
7	Фоча	Чапрић Вера	324018	20.02.20 11:15	Закључивање и примјена уговора о раду
8	Фоча	Шешлија Рајко	8208511	18.02.20 10:50	Радни односи
9	Фоча	Шешлија Рајко	8208509	11.02.20 11:11	Радни односи
10	Фоча	Чапрић Вера	324004	23.01.20 12:01	Престанак радног односа

ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ПРИВРЕДУ И
ДРУШТВЕНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ